

Jobbik: törésvonalakból törések

2010.12.15.

Pösze Lajos frakcióból történő kizárásával, illetve a Gárda-mozgalom kezdődő szétesésével a Jobbik immáron „hivatalosan” is az „elkiszegződés” útjára lépett. A Nézőpont Intézet korábban három elemzésben is felhívta a figyelmet arra, hogy a párt gyors szervezeti fejlődéséből fakadóan komoly törésvonalak alakultak ki a „szélsőségesek” és a „mérésékelt radikálisok” között. Ezek a törésvonalak mostanra kézzelfogható törésekké terebélyesedtek. A proteszpárti jellegét egyre inkább elvesztő alakulat egyrésztől semmiféle zsarolási potenciállal nem rendelkezik a kormánypárti kétharmad dominálta Parlamentben, másrésztől a Jobbik az önkormányzati választásokon sem tudott átütő sikert elérni. Fentiek következtében, valamint sikerélmény hiányában a „továbbszakadás” folyamatos lehet: vagy újabb képviselők gyors kiválásával, vagy a lassú erózió révén a Jobbik az FKgP sorsára juthat.

A Nézőpont Intézet már korábban felhívta a figyelmet arra, hogy az elkövetkezendőkben komoly konfliktus bontakozhat ki a Jobbik-frakció „rég” és „új” tagjai között.¹ Ugyanis a Jobbik elmúlt években tapasztalt gyors szervezeti fejlődése nem csak a népszerűség-növekedéssel, hanem azzal is összefüggött, hogy a párthoz, ill. annak holdudvarához számos, egymástól igencsak eltérő politikai szocializációval és múlttal rendelkező személy csatlakozott.²

A „szélsőségesek” és a „mérésékelt radikálisok” közötti törésvonalak fő oka, hogy teljesen ellentétes módon viszonyulnak az olyan kérdésekhez, mint az általános politizálási stílus mikéntje, a parlamenti munka felfogása, valamint a Gárda (és más radikális szerveződések) megítélése. Rámutattunk arra is, hogy áprilisban a Kelet-Magyarországon egyéniben kimagaslóan jól teljesítő jobbikos jelöltek közül csak kevesen kerültek be végül az Országgyűlésbe – ellentétben pl. a fővárosban egyéniben leszerelő, de a párt „elitjéhez” tartozó politikusokkal. Külön kiemeltük, hogy ezek a „nézeteltérések” parlamenti vagy választási „sikerélmény” hiányában eszkalálódhatnak: a nyílt kenyértörésnek éppen az lehet az oka, hogy a bajok forrását a „szélsőségesek” és a „mérésékelt radikálisok” egymásban találják meg.³

Az azóta történt események korábbi meglátásainkat látszanak alátámasztani: Pösze Lajos kizárásának nem is titkolt indoka a pártvezetés részéről, hogy a végtelenségig másképp ítélik meg a Jobbik kívánatos politikai orientációjának fő irányvonalait, és azon belül is a Gárdához történő viszonyulás módját.⁴ Pösze a szakítás okaként egyenesen Vona Gáborék szélsőséges, rasszizmussal felhagyni nem tudó habitusát jelölte meg.⁵ Emellett – pontosabban fentiekkel szoros összefüggésben – komoly, immáron a szervezet működését és politikai súlyát alapjaiban veszélyeztető dezintegrációs folyamat indult meg az ún. „Gárda-mozgalomban”. Ennek legutóbbi állomásaként a „hivatalos” Gárda új, a Jobbikhoz lojális vezetőt választott, miközben a mozgalomból már korábban kivált, ill. az új vezetőt el nem ismerő „Gárda-frakciók” a Jobbiktól deklaráltnan független Gárdaszövetséget hoztak létre.⁶

A beindult folyamatok egymást erősíthetik: a párt számára népszerűséget generáló „Gárda” fokozatos szétesése előrevetítheti a Jobbik sorsát is, miközben a „hanyatlást” idejekorán megérző, a „szélsőséges” politizálással eddig sem szimpatizáló „mérésékelt” – mint pl. a korábbi ÁSZ-elnökhelyettes Nyikos László vagy az ex-MIÉP-es Balczó Zoltán – akár Pöszét is követhetik. Ha a konfliktusok, szakadások és kilépések folyamatossá válnak a Jobbikon, ill. annak holdudvarán belül, a radikális párt könnyen az egykori, mára jelentéktelenné vált FKgP sorsára juthat.

¹ „A Jobbikon belüli [...] nézeteltérések – ha rövidtávon nem is – a jövőben politikai érdekellentétekhez vezethetnek. Különösen igaz ez a leendő országgyűlési képviselőcsoport lehetséges tagjaira, ahol >>régiek<< és >>újak<< közt komoly konfliktus bontakozhat ki a szélsőjobboldali politizálás irányát illetően [...] Egy olyan, a kispárti státust középmezőre fejlesztő szervezetben, mint a Jobbik, >>új<< jelöltek beemelése több kódolt konfliktust is magában hordoz”. *A Jobbik kilenc törésvonal. Nézőpont Intézet, 2010. március 26.*

http://index.hu/belfold/2010/valasztas/nezopont_a_jobbikban_kilenc_toresvonal_alapjan_alakulhatnak_ki_nezetelteresek/

² „A bővüléssel és szövetségkötésekkel természetesen együtt járt az is, hogy új és eltérő – sok esetben ellenőrizetlen – politikai múlttal rendelkező személyek csatlakoztak a Jobbikhoz. Így az esetleges konfliktushelyzetek kódolva voltak a párt irányvonalát évek óta alakító és az >>újoncok<<; az idősebbek, tapasztaltabbak és a fiatalabb, politikai rutinnal nem rendelkezők; vagy a mérsékeltek és radikálisabbak között”. *Szétszakadhat a Jobbik. Nézőpont Intézet, 2010. augusztus 31.*

<http://nezopontintezet.hu/files/2010/12/2010.08.27.-Sz%C3%A9tszakadhat-a-Jobbik.pdf>

„A bővülés egyben azt is jelentette, hogy számos, egymástól igencsak eltérő politikai szocializációval és >>kontrollálatlan<< múlttal rendelkező személy áramlott a pártba, annak holdudvarába”. *Jobbik: a „mérsékeltek” lázadása? Népszabadság, 2010. szeptember 29.* <http://nezopontintezet.hu/aktualis/jobik-a-mersekeltek-lazadasa/>

Megállapításainkat utólag Szabó Gábor, a Jobbik pártigazgatója is „igazolta”: „A Jobbik túl gyorsan építette föl magát. 2008-tól jött egy tagsági-szervezeti boom: bekerültek a pártba olyanok, akik nagyon ide valók, és olyanok is, akik jellemtorzulással küzdenek, vagy mindössze önmegvalósításnak gondolták a jobbikozást. Ezekből az emberi összeütközésekből áll össze a konfliktusok többsége”. *Magyar Narancs, 2010. november 4.*

<http://www.manco.hu/index.php?qcPage=/public/hirek/hir.php&id=22512>

³ Példaként említettük az azóta kizárt Pösze Lajos és a Jobbik-közeli Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom közötti vitát, a képviselő Gárdát, ill. szélsőséges politizálást kritizáló mondatait, valamint az ezért kapott „enyhe” retorziót: a frakcióvezető-helyettesi tisztségtől történő megfosztást.

⁴ „Pösze Lajos az elmúlt időszakban eltávolodott a párt irányvonalától”. *A Jobbik közleménye, 2010. december 13.*

http://jobbik.hu/rovatok/kozlemeny/a_jobbik_frakcioja_kizarta_soraibol_posze_lajost

„Vona Gábor hétfőn a parlamenti sajtótájékoztatóján ezekkel kapcsolatban azt mondta, hogy a Jobbik a Gárdával együtt került be a parlamentbe, sorsuk összefonódott”. *Origo.hu, 2010. december 13.*

<http://www.origo.hu/itthon/20101213-kizartak-a-jobbikfrakciobol-posze-lajost.html>

⁵ „Nem egyszerűen csak túrhetetlen, baromi unalmas is, hogy bármilyen témáról van szó, minden átmegy tömény rasszizmusba [...] ez egy bolsevik (!) párt”. *Népszabadság, 2010. december 14.*

http://nol.hu/lap/mo/20101214-egyre_kisebb_karantenba_szorul_a_jobbik

„Egyre nehezebben toleráltam, hogy a Jobbik nem tud megszabadulni az anarchista, rasszista megnyilvánulásoktól”. *Magyar Hírlap, 2010. december 14.*

http://www.magyarhirlap.hu/belfold/posze_lajos_a_jobbik_meg_fog_szunni.html

Pösze Lajos a kiengesztelhetetlen ellentétek egy másik okaként a Jobbik „szinte féttisszerű, fanatikus iszlámimádátát” jelölte meg, mely szerinte összeegyeztethetetlen a keresztény világnézettel. Bár a magyar közéletben külpolitikai kérdések ritkán váltanak ki nagy visszhangot, a nemzeti radikális oldalon nemrégiben komoly vita bontakozott ki arról, hogy a Jobbik támogassa-e Törökország esetleges EU-csatlakozási törekvéseit.

http://szentkoronaradio.com/belfold/2010_10_28_megdobbento-a-jobbik-tamogatja-torokorszag-eu-s-csatlakozasat-is

⁶ A korábbi betiltások és átalakulások, ill. Kiss Róbert korábbi Gárda-kapitány leváltása után a Magyar Nemzeti Gárda új vezetőjét, Ináncsi Józsefet a Jobbik elnöke nem ismerte el legitimnek, miközben magát a „Gárdát” a párt bajtársi szervezeteként definiálta. A párthoz továbbra is közel álló ex-főkapitány vezetésével ugyanakkor önállósodni kezdett az eredetileg a „Gárdán” belül megalakított Csendség. 2010. december 11-én az októberben újjáalakult Új Magyar Gárda Mozgalom – mely nem azonos az MNG-vel – új vezetőt választott Juhász Tamás személyében, egyben bejelentette: nem csatlakozik a részben Ináncsiék által életre hívott Gárdaszövetséghez.

http://barikad.hu/kimondta_b%C3%ADr%C3%B3s%C3%A1g_ez_g%C3%A1rda_nem_az_g%C3%A1rda-20101129

http://barikad.hu/juh%C3%A1sz_tam%C3%A1s_g%C3%A1rda_%C3%BAj_vezet%C5%91je-20101211

http://nol.hu/lap/mo/20101211-garda_garda_hatan

http://barikad.hu/az_%C3%BAj_magyar_g%C3%A1rda_mozgalom_nem_k%C3%ADv%C3%A1n_csatlakozni_g%C3%A1rdasz%C3%B6vets%C3%A9g_n%C3%A9ven_l%C3%A9trej%C3%B6tt_form%C3%A1ci%C3%B3hoz-2010121